

Infectieziekten- beleid

DJI

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) draagt in haar inrichtingen zorg voor een doeltreffende, doelmatige en op de patiënten gerichte gezondheidszorg, waarvan de kwaliteit gelijkwaardig is aan de gezondheidszorg in de vrije maatschappij, rekening houdend met de bijzondere situatie van de vrijheidsbeneming.

DJI is de uitvoerder van alle vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen. DJI omvat de sectoren Gevangeniswezen, TBS en Justitiële Jeugdinrichtingen, plus de Directie Bijzondere Voorzieningen. Daarnaast is er een aantal landelijke diensten zoals de Dienst Vervoer & Ondersteuning en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie.

Infectieziektebeleid DJI

Een belangrijk onderdeel van de gezondheidszorg in detentie is de voorlichting, preventie, opsporing en behandeling van infectieziekten, zoals tuberculose, hiv/aids, hepatitis B en C.

In de justitiële inrichtingen bevinden zich groepen en personen bij wie deze infectieziekten relatief vaak voorkomen. Als er geen preventieve maatregelen genomen zouden worden, kunnen deze infectieziekten zich in de besloten, maar niet gesloten gemeenschap van de justitiële inrichting verspreiden. Eerst onder de ingesloten en via personeelsleden en bezoekers later ook in de vrije maatschappij. In de inrichtingen is er op allerlei gebied dagelijks frequent contact tussen de gedetineerden en personeel, terwijl de mogelijkheden om zich daaraan te onttrekken beperkt zijn. Met een goed infectieziektebeleid in de justitiële inrichtingen wordt dus een bijdrage geleverd aan de volksgezondheid: als het in de justitiële inrichtingen goed zit met de gezondheidszorg, vaart de nationale volksgezondheid daar wel bij.

Kwetsbare populatie

De populatie in de justitiële inrichtingen is kwetsbaar voor infectieziekten. Er zijn sterke aanwijzingen dat de

prevalentie van soa, hiv/aids, tuberculose en hepatitisen in de populatie van justitiële inrichtingen veel hoger is dan onder de algemene bevolking.

Intraveneus drugsgebruik, het leiden van een zwerfend bestaan, het (hebben) laten aanbrengen van tatoeages, het afkomstig zijn van endemische gebieden en seksueel en agressief gedrag, maken de kans op het hebben van hiv, soa en 'bloed-bloed overdraagbare' infectieziekten op zichzelf reeds relatief groot. Daarbij komt dat de populatie van de justitiële inrichtingen voor het merendeel uit mensen bestaat in een levensperiode waarin zij seksueel het actiefst zijn. Het toenemend gebruik van meerpersoonscellen maakt het infectieziektebeleid actueel.

Een 'aangename' bijkomstigheid is dat zich in de justitiële inrichtingen ook doelgroepen voor infectieziektebeleid bevinden, die in de vrije maatschappij door de reguliere gezondheidszorg niet of moeilijk bereikt worden vanwege hun problematisch en/of zorgmijndend gedrag. In de gesloten zetting van een justitiële inrichting zijn ze wel te bereiken en kunnen er doelgerichte activiteiten worden ontplooid om hen een medische behandeling te geven en om te pogen de continuïteit van zorg te waarborgen. De detentiesituatie kan dan tegelijkertijd worden benut om hun kennis over risicovolle gedragingen te vergroten en gedragsveranderingen te stimuleren.

Samenwerking infectieziektebeleid DJI

Het equivalentiebeginsel houdt in dat binnen DJI een infectieziektebeleid gevoerd moet worden dat in de pas loopt met het algemene infectieziektebeleid in Nederland. In 2004 is de commissie Samenwerking Infectieziekten DJI van start gegaan. In deze commissie werkt DJI samen met een aantal externe organisaties op het gebied van infectieziekten: het KNCV Tuberculosefonds, het Aidsfonds/Soa Aids Nederland, het Nationaal Hepatitis Centrum, de Landelijke Coördinatiestructuur Infectieziekten, GGD Nederland en het Trimbos-instituut.

De commissie bevordert dat allerlei activiteiten, programma's en campagnes die in de vrije maatschappij worden uitgevoerd, ook in de justitiële inrichtingen aandacht krijgen. Door aan te haken bij het externe aanbod, wordt de effectiviteit van het aanbod in de inrichtingen vergroot, de bekendheid en het vertrouwen in de externe organisaties versterkt en continuïteit van de zorg verbeterd. De externe organisaties in deze commissie doen een beroep op DJI om de landelijke campagnes en het algemene aanbod 'volksgezondheid' ook in de justitiële inrichtingen aan te bieden.

Drie voorbeelden die duidelijk maken op welke punten er wordt samengewerkt met instanties van buiten:

Tuberculosebestrijding

Door KNCV Tuberculosebestrijding, GGD Nederland en DJI is een landelijk protocol ontwikkeld voor de screening op tuberculose, de zorgverlening aan tuberculosepatiënten en het waarborgen van continuïteit van de zorg. Jaarlijks worden in Nederland ongeveer 30.000 strafrechtelijk of bestuursrechtelijk ingeslotenen na aankomst in de inrichting op tuberculose gescreend. In 2004 zijn 35.517 röntgenfoto's gemaakt. Jaarlijks worden er ongeveer 650 personen voor nader onderzoek opgeroepen bij de GGD-afdeling tuberculosebestrijding. Het aantal mensen bij wie een besmettelijke vorm van tuberculose wordt vastgesteld, varieert tussen de 18 en 24 per jaar.

Hepatitis B-vaccinatie klassieke risicogroepen

Nadat GGD Nederland in 2002 was gestart met een landelijke campagne om klassieke risicogroepen tegen hepatitis B te vaccineren, heeft DJI zich in 2004 bij dit initiatief aangesloten. Dat heeft ertoe geleid dat er eind 2005 al 50 justitiële inrichtingen aan de campagne deelnamen en er op dat moment 4.436 ingeslotenen gevaccineerd zijn, goed voor 11% van het totale aantal deelnemers in de landelijke campagne. Bij gedetineerden ligt het aantal dragers dat gevonden wordt op 1,3 procent, wat aanzienlijk hoger is dan het landelijke gemiddelde van 0,8 procent.

Hepatitis C-informatiecampagne

Het Nationaal Hepatitis Centrum organiseert een algemene publiekscampagne over hepatitis C. Het doel is voorlichting te geven over hepatitis C en mensen die tot een risicogroep horen te stimuleren om zich te laten screenen en zo nodig te laten behandelen. Hepatitis C staat voor een ernstige virusinfectie van de lever die veel voorkomt bij mensen die intraveneus drugs gebruiken. De infectie kent een hoge morbiditeit en mortaliteit. Geschat wordt dat tussen de 40 en 60% van de drugsgebruikers drager zijn van deze virusinfectie. Dit zou kunnen betekenen dat tussen de 20 en 40% van de gedetineerden hepatitis C heeft. De kans dat een behandeling aanslaat, is de laatste jaren sterk gestegen, maar die behandeling kan gepaard gaan met bijwerkingen, zoals depressiviteit en suicidaliteit. Daar moet het personeel in de justitiële inrichting op worden voorbereid.

COLOFON

Meer informatie:

Heeft u vragen over gezondheidszorg bij de Dienst Justitiële Inrichtingen, dan kunt u contact opnemen met de Helpdesk Gezondheidszorg: (070) 8 89 40 40 of info.gezondheidszorg@dji.minjus.nl.

Informatie over DJI:

kijk op www.dji.nl

Persinformatie:

Directie Voorlichting
(070) 3 70 48 88

Realisatie:

Afdeling Corporate
Communicatie

Beeld:

Josje Deekens

Deze uitgave is zuiver informatief.
Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.
DJI aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten in de uitgave.
© Dienst Justitiële Inrichtingen,
April 2007 CC07030